ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಸಾಲ ಬಹಳ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಹಿಂದೆಯೆ ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಉತ್ತರರೂಪವಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ತೊಂದರೆ ಏನೆಂದರೆ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೆ ಬರುತ್ತದೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಹಣ ನದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಲೈಫ್ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನೊಂದಿಗೆ, ಸರಕಾರದವರು ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಮಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಬಹುಶಃ ಅದಷ್ಟು ಬಾಗ್ಯತೆ ಫಲಪ್ರದವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯ ತೊಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ಬಡವರು. ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ 2 ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ : ಮೊದಲನೆಯದು, ಯಾರು 10 ರೂಪಾಯಿ ಷೇರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸದಸ್ಯರು ಇರುತ್ತಾರೊ ಅವರ ಬಾರೊಯಿಂಗ್ ಕೆಪ್ಯಾಸಿಟಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ 90 ರೂಪಾಯಿನಷ್ಟು ಸರಕಾರ ರಿಟರ್ನಬಲ್ ಷೇರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಹಾಕಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ 10 ರೂಪಾಯಿಯ ಷೇರು ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಇದ್ದರೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬಾರೊಯಿಂಗ್ ಕೆಪ್ಯಾಸಿಟಿ ಇರುತ್ತದೆ–ಹತ್ತು ಪಟ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಹರಿಜನರ ಹೌಸ್‌ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಹತ್ತು ಇದ್ದದ್ದನ್ನು 30ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದೆ. ಅದರಿಂದ 10 ರೂಪಾಯಿ ಷೇರು ಇರುವ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಮಹತ್ತರವಾದ ತೀರ್ಮಾನ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರು ದಿಜೈನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೆ? ಆ ಪ್ಲಾನಿನ ಅಂದಾಜು ಎಷ್ಟು?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಪ್ಲಾನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 15—20 ತರಹ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಕೈಜಿನ, ರೂಪದ, ಪ್ಲಾನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 1,500 ರೂಪಾಯಿನಿಂದ 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯವರೆಗೆ ಖರ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಅರ್ಧಂಬರ್ಧವಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೆ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಕಟ್ಟಡ ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ಕಟ್ಟಡ ತಯಾರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಯಾವುದೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ 2ನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ಕಟ್ಟಡವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರಕಾರದವರು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ, ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೀರ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಒಂದೇ ಆಧಾರದ ಮೇರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಅದು ಸರಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಕೊಡದೆ ಇರುವ ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇವೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

Annual income of Sri Male Mahadeswara temple in Kollegal Taluk.

*Q.—17. Sri T. MADAIAH GOWDA (Ramanagaram).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) what is the annual income of Sri Male Mahadeswara temple in Kollegal taluk for the last 3 years ;

(SRI T. MADAIAH GOWDA)

(*b*) whether the Board of Trustees of the Temple have drawn up any Master Plan for the improvement of the above Muzrai institute;

(*c*) if so, what are the important items of the said plan and what is the cost of each item;

(*d*) when the each item of improvement would be completed ?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(*a*)	1960-61	...	...	Rs. 2,69,961-31
	1961-62	...	...	Rs. 3,30,589-50
	1962-63	...	...	Rs. 4,17,166-49

(*b*) Yes.

(*c*) *Vide* Statement given below.

(*d*) The items of works are proposed to be taken up in stages spread over a period of five years.

STATEMENT.

Sl. No.	*Item of work*	*Estimated Cost.*
		Rs.
1.	Acquisition of land at Mahadewara Hills and at Kollegal Layout and formation of Roads.	...
2.	Multistoryed Buildings	... 3,00,000
3.	Construction of 6 choultries under "Own Your Building Scheme"	... 48,000
4.	Open type Pilgrim Sheds	... 20,000
5.	Construction of 2 flats in the multistoryed buildings, 5 cottages, 4 pilgrim sheds, Rest Houses at Kollegal	... 4,76,000
6.	Construction of one multistoryed building. Constructing of 100 rooms, 18 cottages, 15 pilgrim sheds, markets and Bus Stand	... 6,52,000
7.	Construction of one multistoryed building consisting of 100 rooms, Tourist Home attached with canteen, twenty cottages, Beauty spots with Mantapams	... 8,06,000
8.	Construction of one multistoryed building consisting of 100 rooms, 21 cottages, Mantapams and Rest Houses.	... 5,76,000

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ.—5 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಹದೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆಗತಕ್ಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ

ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ನೀರು, ದೀಪ, ರಸ್ತೆ ಇವುಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಯಾವ ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಏಕೆ?

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ನೀರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದು ಸ್ಕೀಂ ಇದ್ದು ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಆ ಸ್ಕೀಮು ರೆಡಿಯಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಸ್ವಿಚ್ ಆನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೀಪದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪವರ್‌ಲೈನ್ ಎಳೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಅಕಾಮಾಡೇಷನ್, ಅಲ್ಲದೆ 13 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ರಸ್ತೆ ಮುಗಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಪಾಲಾರ್ ನದಿಗೆ ಮದರಾಸ್ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ವಿಷಯವಂತೂ ಪೂರ್ತಿ ಮುಗಿದಿದೆ. ಪವರ್ ಲೈನ್ ಎಳೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ್ದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಕಾಮಾಡೇಷನ್ ; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಹೈ ಪವರ್ ಕಮಿಟಿಯವರು 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು 5ವರ್ಷದ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ —ಯಾವಾಗಿನಿಂದ ಆ 5 ವರ್ಷದ ಅವಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಯಾವಾಗ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಆಗಿನಿಂದ ಆ 5 ವರ್ಷದ ಅವಧಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಈ 8 ಐಟಂಗಳಲ್ಲಿ ಆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಸುತ್ತ ಇರತಕ್ಕ ಸ್ಲಂ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಟ್ಟ ನೀರನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧ ಮಾಡುವುದು ಇದು ಯಾವುದೂ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಸ್ಲಂಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದು ಕಲ್ಯಾಣಿ, ಈಗ ತಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ, ಅದು ಗಲೀಜಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಜಾತ್ರೆ ಆದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ಗಲೀಜಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಈಗ ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಲ್ಲಿ ಇದೆ ಅದರಿಂದ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಲ್ಯಾಣಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಪಂಪ್ ಮಾಡಿ ಶೇಖರ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಓವರ್ ಹೆಡ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಕಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಗೌಡ.—8 ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತೆ ಈ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಈಗ ಈ ಮಾದೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ 5-6 ದೊಡ್ಡ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಎಂದರೆ ಗೋಕರ್ಣ, ಕುಕ್ಕೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಬಿಳಿಗಿರಿ ರಂಗನಾಥ, ಎಲ್ಲಮ್ಮ, ರೇಣುಕಾ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಬನಶಂಕರಿ ಕಲ್ಯಾಣ-ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಂತಹ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ, ಇವುಗಳೂ ಅಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮಹಮ್ಮದೀಯರ shrines ಅನ್ನು ಕೂಡ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆಲಾ ಒಂದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಣವು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಾಪಸು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ, ಕಲ್ಯಾಣಿ, ಮಂಟಪ ಇವುಗಳೇ ಇವೆ. ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನದವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಈಗಿರುವ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಹಣವನ್ನು ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಲಾ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಬರುವ ರಿಲಿಜಿಯಸ್ ಅಂಡ್ ಎಂಡೌಮೆಂಟ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ದುಡ್ಡನ್ನು ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಶೆ ಇದೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಅಂತಹ 300 ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಇವೆ. ಏನಿಲ್ಲ ಎಂದರೂ ಅವುಗಳ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಗರ್ಲ್ಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ರನ್ ಮಾಡಬಹುದು.

†Indicates that the r marks or speeches have not been revised by the member concerned.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ದೇವರು, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಟೂರಿಂಗ್ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಸೋಷಿಯಲಿ ಸ್ಪಿಕ್ ಪ್ಯಾಟರನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ದೇವರು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರೈಮರಿ ಅಥವಾ ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಲಾ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಮದರಾಸ್ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್‌ನವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ ಎಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್‌ನವರು ಒಪ್ಪದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

Mr. SPEAKER. That question is disallowed.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಒಂದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಬಂಗಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ತಿರುಪತಿ ಎಂದು ಇವೆ, ಅದೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅದು ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಅದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯನ್ಹಳ, ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಮುಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕರ್ಯಾಣಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಆದರ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವ ಕೂಡ ನಡೆದಿರುವುದು ತವಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮಹದೇಶ್ವರನ ದೇವಸ್ಥಾನ ಇದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಮದರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಿಂದ ಬಹಳ ಜನ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪಾಲಾರ್ ನದಿಗೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಆದಾಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಕೂಡ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನವು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಆ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಹೌದು, ತಾವು ಹೇಳಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹದೇಶ್ವರ ದೇವರು ಇಂಟರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಗಾಡ್, ಮದರಾಸ್ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಜನ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ, ಈಗಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಬಹಳ ನುತ್ತಿಕೊಂಡು ಎಂದರೆ ಕೊಯಮತ್ತೂರು, ಸೇಲಂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಹಾದು ಹೋಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಾಲಾರ್ ಕಡೆಯಿಂದ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಪಾಲಾರ್‌ದಿಂದ ಸೇತುವೆ ಆಗಬೇಕು; ಆ ಕಡೆ ರಸ್ತೆ ಇದೆ, ಪಾಲಾರ್ ನದಿಗೆ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಲು ಮದರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಮರಾಜ ನಾಡಾರ್ ಅವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಾದ ನಾರಾಯಣ ಗೌಡರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವುದು ಅದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಾದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಹೀಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಕೆಲಸ ಅಲ್ಲೇ ಆಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆರ್ಲಾ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅವರ ದುಡ್ಡಿನಿಂದ ಅವರು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ದೇವರ ದುಡ್ಡು ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು, ಅದೇ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲೂ ದೇವರ ದುಡ್ಡು ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ದೇವರಾಯನ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕರ್ಯಾಣಿ ಆಗಬೇಕು ಅದಕ್ಕೆ ನಾಳೆಯ ದಿವಸ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಚಯ್ಯ.—ತಮ್ಮ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಂಜನಗೂಡು ಮತ್ತು ಮೇಲುಕೋಟೆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳೂ ಸೇರಿವೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ನದ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ 500 ರೂಮುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ಒಂದು ಛತ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಒಂದು ಸ್ಕೀಂ ತಯಾರಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವವರಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ದೇವರಾಯನ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಆ ವಿಚಾರ ನನಗೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾರು ತಮ್ಮನ್ನು ಇನ್‌ವೈಟ್ ಮಾಡಿದರು ? ಯಾರು ಫೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

Mr. SPEAKER.—It is disallowed. It does not arise out of the main question.

Sri K. LAKKAPPA.—In the course of the answer, the Hon'ble Minister stated.....

Mr. SPEAKER.—It may be a very good ground to get the information, but he can do it on some other occasion and not during the Question Hour by putting a supplementary question.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಗೌಡ.—ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹಣದಿಂದ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮದರಾಸ್ ರಿಲಿಜಿಯಸ್ ಅಂಡ್ ಎಂಡೋಮೆಂಟ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹಣದಿಂದ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಹೌದು, ಮದರಾಸ್ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಮದರಾಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಂತಹ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಸೌತ್ ಕೆನರಾದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

Failure of Ragi Crop in Malur Taluk for want of Rains last year.

* *Q.*—30. Sri B. CHANNABYRE GOWDA (Hoskote) [on behalf of SRI S. V. RAME GOWDA (Malur)].—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether it is not a fact that on account of failure of rains in Malur Taluk during last year, 75 per cent of the Ragi crop has failed thereby causing heavy loss to the ryots ;

(*b*) if so, whether they intend to take steps to exempt the ryots of this Taluk from paying land revenue surcharge ?

A.—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(*a*) No.

(*b*) Does not arise.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಶೇಕಡ 75 ಭಾಗ ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 'ನಿಜವಲ್ಲ' ಎಂದು ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಜವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.— ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಮಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿದೆ, ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಳೆ ಫೇಲ್ಯೂರ್ ಆಗಿಲ್ಲ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದರಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ನೀರು ಬಂದು ಬೆಳೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಆಗಿದೆ. 6 ಆಣೆಯಿಂದ 8 ಆಣೆ, 10 ಆಣೆಯವರೆಗೂ ಬೆಳೆ ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ವರದಿ ಬಂದಿದೆ.

Failure of Crops in Sathanoor Hobli and Uyyamballi Hobli of Kanakapura Taluk for want of timely Rains.

* *Q.*—81. Sri K. L. SHIVALINGE GOWDA (Virupakshipura).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether it has come to their notice that crops have failed in some parts of Sathanoor Hobli and Uyyomballi Hobli of Kanakapura